

DVÄF Politikerenkät. Svarssammanställning

1	Den tidigare politiska viljeinriktningen ”Danderyd skall bevaras som villa- och trädgårdsstad” har i Översiktsplanen ersatts med ”Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö”. Skall Danderyds särart som grönskande villastad värnas eller ska denna kvalitet tillåtas vittra sönder? Konkretisera gärna.
M	Moderaterna värnar den unika trädgårdsstad som vi har här i kommunen och som många av oss som bor och lever i Danderyd håller kärt. Danderyd är till stora delar redan färdigbyggt. Utveckling ska i första hand handla om att förfina och förbättra vår kommun.
L	Översiktsplanen beskriver nu väl det som ska vägleda stadsutvecklingen i Danderyd. Många byggplaner har avstannat på grund av bristande anpassning till närmiljön. Därför vill vi ta fram en stadsplan eller arkitekturpolicy som beskriver hur stadsutveckling och byggnation kan ske med respekt för Danderyds karaktär, kulturmiljöer och grönområden. Då vet också byggherrarna vad som gäller från start.
KD	Vår politiska viljeinriktning är att Danderyd ska bevaras som villa- och trädgårdsstad
C	Ja, Danderyds särart som grönskande trädgårdsstad ska värnas, i alla beslut. Vi har reserverat oss emot beslut om storskaliga exploateringar i bl.a ärenden som Ståthållaren 4, Invernessbacke 8, Reidmar 7-8, Svärdet 15,16 o 20, Nora torg, Djursholms torg, samt Östra Enebytor. I dessa fall har hänsyn inte tagits vare sig till medborgarnas önskemål, eller till den känsliga omgivningen. Det är oacceptabelt.
MP	Ja vi ska bevara trädgårdsstaden genom ökat skydd av natur och grönområden samt blomstrande trädgårdar. Och sluta förtäta med höga bostadshus
S	Det är vår bestämda uppfattning att Danderyds särart som grönskande villastad ska värnas. Vi ska undvika att exploatera jungfrulig mark. Vi kan stå bakom viss förtätning om vi är i samklang med de närboende.
SD	Det är rimligt att formuleringen ändrats i översiktsplanen eftersom majoriteten inte verkat för att bevara kommunen under denna mandatperiod. Översiktsplanen tar stor hänsyn till RUFS, där Danderyd förväntas bygga nya bostäder fram till 2050. För att nå målet har kommunen beslutat om 80 bostäder per år. Det är fel väg att gå. Sverigedemokraterna har därför föreslagit att målet för Danderyd stryks i RUFS och motsätter sig förtätning i kommunfullmäktige.
Med= Medborglig Samling	Ja. Danderyds gröna villastadskaraktär är ett av kommunens största värden. Kommunen är i huvudsak färdigbyggd. Ny bebyggelse ska vara småskalig, välmotiverad, anpassad till omgivningen och förankrad hos invånarna. Grönområden och områdenas särart ska värnas.

2	Danderyd är en av de mest tätbebyggda kommunerna i landet. 2024 fanns det i Danderyd 6.198 lägenheter i flerfamiljshus och 6.831 lägenheter i småhus. Hur många lägenheter i flerfamiljshus respektive småhus bör det byggas per år?
M	Moderaterna vill bygga som de flesta vill bo. Vi vet att 7 av 10 vill bo i småhus, därför är det i första hand småhus som ska byggas, om det ska byggas. Danderyd är en av de mest tätbebyggda kommunerna i landet. Vi vill därför se över riktlinjerna för bostadsförsörjning.
L	Demografin med fler äldre och färre barn ställer nya krav i bostadsfrågan. Redan nu köar mer än 500 äldre till ett anpassat boende. Därför behövs fler moderna seniorbostäder, men också större lägenheter och småhus för de som vill lämna villan eller nya barnfamiljer. Majoritetens inriktning är att cirka 80 bostäder ska färdigställas per år och att minst 25 % ska vara småhus. Den här nivån är fortsatt klart lägst per 1000 invånare i hela länet.
KD	Behov ska styra inte siffror
C	Det ska inte i förväg, eller som en framtida plan, fastställas en siffra för tillskapande av bostäder per år, över huvud taget! Vare sig från regionen, eller av majoritetspartierna i kommunen. Danderydscentern har reserverat sig i flertalet ärenden gällande detta, se: KS 2024-06-17 och KS 2024-11-18 (Utredning mark för småhusbebyggelse, 32 platser i Danderyd). Se även KS 2025-10-20 (Remissvar ny utvecklingsplan) samt KS 2025-11-17 (Remissvar ny regional utvecklingsplan).
MP	Det har redan byggts för många höghus i Danderyd. Den förtätning som pågår genom byggande av många Attefallshus kommer att ge nya bostäder för lång tid framöver. Det finns också potential att omvandla en del kontorsyta till bostäder. Att ett fåtal villatomter kommer att delas och bebyggas med ytterligare småhus liksom att ett mindre antal radhus ersätter befintliga villor kan tolereras som komplement, men grönytor ska inte tas i anspråk för byggande.
S	Det är svårt att ange en siffra, varje projekt bör utvärderas i nära dialog med medborgarna.
SD	Danderyd är redan en av Sveriges mest tätbebyggda kommuner. Vi vill därför inte se något mål alls.
Med	Danderyd bör ha låg och stabil tillväxt, styrd av behov snarare än volymmål. Fokus bör ligga på seniorboenden, radhus, småhus och mindre projekt som passar kommunen och möter lokala behov.

3	Vem skall styra utvecklingen? Byggbolagen, kommunens tjänstemän, kommunens politiker eller medborgarna? Hur vill ni uppnå önskad styrning?
M	Grunden är att kommunen har sk planmonopol vilket innebär att det är kommunen som avgör stadsbyggnaden till stora delar. Det är politiken som fattar beslut om detaljplaner. Fastighetsägaren innehar äganderätt för sin fastighet. Ytterst är det sedan medborgarna som styr utvecklingen genom att rösta på det parti som har den bostadspolitik man själv vill se.
L	Självklart ska medborgarna ytterst styra utvecklingen; dels genom att välja de politiker som kan företräda deras intressen, dels genom dialog och samråd i pågående projekt. Det som saknas i planprocessen är en tydlig vision för byggandet som säkerställer arkitektonisk kvalitet, och vägleder politiker, tjänstemän och byggbolagen. Det vill ändra på genom att utveckla en stadsplan för Danderyd.
KD	Vi står för kvalitet istället för kvantitet och Danderydsbornas behov ska vara den drivande kraften för varsam utveckling. Vi vill få fler röster i valet så att KD byggpolitik får störst genomslagskraft.
C	Medborgarna ska styra utvecklingen, via sina representanter i de politiska organen. Politiker ska ta sitt ansvar som valda av medborgare i kommunen. OBS att utvecklingen aldrig ska sammanblandas med exploateringen i en kommun.
MP	Lagstiftningen inkl dess skrivningar om medborgarinflytande behöver respekteras. Byggbolagens uppköp av villor och raserandet av kvartersstrukturer och kulturmiljöer måste stoppas.
S	Kommunens politiker i nära dialog med medborgarna ska styra utvecklingen. Vi socialdemokrater skulle gärna se att vi byggde mer i kommunens regi för att få maximal rådgivning över utformningen.
SD	Det är Danderydsborna som ska styra utvecklingen genom fria val. Politikerna ska förvalta det förtroende som väljarna givit och förvaltningen ska genom politisk styrning arbeta för medborgarna. Med det sagt så anser vi att medborgarinflytandet under mandatperioden behöver stärkas, i synnerhet kring nybyggnation.
Med	Ytterst ska medborgarna via folkvalda politiker styra. Tjänstemän ska bereda och verkställa beslut professionellt. Tidig dialog med berörda invånare ska vara en självklar del av planeringsprocessen.

4	Är fler invånare bra eller dåligt? a) För kommunens ekonomi? b) I övrigt?
M	Fler invånare som betalar skatt innebär större skatteintäkter som går till skola och omsorg. Generellt är det därför bra med fler invånare.
L	a) Utveckling och en stark kommunal ekonomi hänger ihop. Ett stagnerande Danderyd med färre invånare leder på sikt till både sämre samhällsservice och ett minskat skatteunderlag. a. Ett levande Danderyd med skolor och service i alla kommundelar är beroende av en demografisk balans och att man kan byta boende inom kommunen i olika faser av livet.
KD	När en kommun bygger nya bostäder och lockar till sig höginkomsttagare försvinner nästan hela den nya skatteintäkten i form av högre utjämningsavgifter till staten. Danderyd ska fortsätta vara Danderyd. Vi välkomnar alla nya invånare som vill flytta hit till vårt befintliga bostadsbestånd. Genom att värna villastadens karaktär och stoppa oönskad förtätning bevarar vi kommunens unika själ.
C	a) Det finns inget egenvärde i att kommunen växer med avseende på antal medborgare, eftersom det ekonomiskt inte medför några fördelar. Fler medborgare innebär att fler betalar skatt, men också att fler medborgare ska få sina rättmätiga krav tillgodosedda. Tilläggas bör, att antalet boende i en kommun kan öka utan att det byggs mer, exempelvis om kommunen har bra skolor och fina naturmiljöer, vilket lockar barnfamiljer. b) Nej
MP	En stabil befolkning gör det lättare att planera. En ökande befolkning innebär både högre inkomster och högre utgifter. Att behöva förtäta bebyggelsen innebär försämringar på flera plan. En krympande befolkning är dock ofta ett värre problem.
S	Det viktiga är inte att kommunen växer, utan att vi skapar förutsättningar för att bo här oavsett ålder och familjesituation. Politiken behöver arbeta för att alla kommundelar ska kunna leva, med bra skolor, trygga äldreboenden och ett rikt utbud av kultur och idrott. Allt handlar inte bara om byggfrågor, vi politiker har ett stort ansvar för att se till helheten.
SD	a) Det beror på vilka som flyttar in och ut. Fler invånare ger högre skatteintäkter men också ökade välfärdskostnader. För att Danderyd ska förbli attraktivt måste det som gör kommunen unik bevaras. Om villastaden ersätts av förtätning och fler lägenhetshus riskerar kommunens attraktionskraft och ekonomi att försämrast. b) Det finns inget egenvärde i fler invånare. Det viktiga är att bevara Danderyd som villastad för dem som bor här.
Med	Måttlig befolkningstillväxt kan vara positiv om den stärker kommunens ekonomi och sker i takt med att skola, trafik, omsorg och annan service utvecklas. Kvalitet ska gå före kvantitet.

5	Vad anser du är unikt och bra i Danderyd och hur ska vi på bästa sätt ta vara på det?
M	Danderyds trädgårdsstad med närhet till grönområden, vatten och city är unik. Den höga kvaliteten i skola och omsorg samt den höga tryggheten gör kommunen attraktiv. Dessa värden ska bevaras genom fortsatt fokus på trygghet, bland annat med trygghetskameror, kommunala väktare och god beredskap. En stark ekonomi är grunden för att långsiktigt kunna upprätthålla hög kvalitet i välfärden.
L	Danderyd är en av landets bästa kommuner. Folk trivs här, känner sig trygga, skolan är kanske bäst i Sverige och vi har en stark social omsorg för både äldre och unga som behöver extra stöd. De fyra kommundelarna är också fantastiskt fina lokalsamhällen med lummiga villakvarter, skolor, idrottsplatser, och lokal service, som vi måste vara rädda om. Det kräver klokskap och varsamhet framöver.
KD	För Kristdemokraterna i Danderyd är kommunen unik på grund av sin unika kombination av grön småskalig trädgårdsstad, stark trygg lokal gemenskap, hög livskvalitet och kommunens tradition av mångfald och valfrihet av hög kvalitet. Vi ska värna, prioritera och bevara.
C	Det finns bebyggelse av olika typ, och för alla åldrar. Det finns vackra kulturmiljöer i form av både gammal bebyggelse, gårdar och ett slott, och det finns stora naturvärden exempelvis i form av ett stort ekbestånd, ängar och våtmarker. Danderydsborna och andra har god tillgång till stränderna och badsjöar. Det finns värden för alla att njuta av.
MP	Närheten till allt och god tillgång till kollektiva färdmedel. Naturen och grönområdena. Sjöarna, Edsviken och Värtan. Stora kulturmiljövärden. Rösjökilens skogar och grönområdena i Danderyd behöver bättre bevarandeskydd. Strandskyddet och allemansrätten ska värnas för att ge alla tillgång till stränderna och grönområdena. Förbättra cykelvägnätet.
S	Vi har framför allt fantastiska medborgare i Danderyd. Fin natur och närhet till vatten. Det ska vi förvalta med en ambitiös politik som värnar om vår unika miljö och som levererar högsta kvalité i välfärden. Så är det inte idag. Danderydsborna förtjänar en mer ambitiös och lyhörd politik som tar de kommunala verksamheterna på allvar.
SD	Stoppa förtätningen.
Med	Tryggheten, naturen, skolorna, närheten till Stockholm, föreningslivet och den höga livskvaliteten. Kombinationen av småskalighet, grönska och kvalitet gör Danderyd unikt och värd att bevara.

6	Vad betyder att utveckla Danderyd för dig?
M	Utveckling av Danderyd ska främst ske för att förfina och förbättra vår kommun. Den unika trädgårdsstaden ska bevaras och Danderyds gröna karaktär är viktig för en hög livskvalitet. Samtidigt behöver vi ta ansvar för ett drastiskt ökande antal äldre varför vi prioriterar att komplettera Danderyd med attraktiva seniorbostäder.
L	Det som framför allt driver behovet av utveckling är den demografiska förändringen. Om 10 år är vi många fler äldre, antalet barn har minskat med 20%, och om vi inte bygger alls blir vi 1500 invånare färre. Dessutom har det mesta av bostäder, skolor, idrottsanläggningar, service och infrastruktur skapats av tidigare generationer. Många av de kommunala anläggningar måste nu moderniseras vilket ställer krav på en stark ekonomi. Varje generation måste ta sitt ansvar för att kommunen ska förbli livskraftig.
KD	För KD Danderyd är "utveckling" synonymt med varsam förvaltning – man utvecklar för att bevara, inte för att förändra. Samtidigt behöver kommunen tillgodose de behov som Danderydsborna uttrycker som tex. att möjliggöra för äldre Danderydsbor att bo kvar i sin hemkommun genom att tillåta mindre, välplanerade seniorbostäder eller tillgänglighetsanpassade lägenheter byggas på de platser som de boende finner mest lämpliga vilket ofta innebär servicenära och lättillgängliga.
C	Vi kommer fortsätta värna natur-och kulturmiljöer på det sätt som vi alltid har gjort. Inga exploateringar i eller intill villaområden, inget knaprande på grönområden, vare sig för villabebyggelse eller höghus. Edsviken och badsjöarna ska ha bästa möjliga vattenkvalitet. Tryggheten kan förbättras, för gående och cyklister. Vackrare lösningar gällande belysningsstolpar, bänkar, räcken mm. Skötseln av parker och träd måste förbättras, liksom tillgängligheten på gator och torg.
MP	Ökat hänsynstagande till kommande generationers behov av tillgång till ett bra klimat, levande natur och frihet.
S	Vi vill ha en välfärd som finns nära, är tillgänglig och håller högsta kvalitet – oavsett om det gäller förskola, skola eller äldreomsorg. Ett Danderyd där alla barn har tillgång till en meningsfull fritid till en rimlig kostnad, där alla äldre känner sig trygga med att få plats på ett anpassat boende när de behöver det och där vi värnar Danderyds unika miljö. Det är en politik som investerar i stället för att skära ned och som sätter kvalitet före jakten på den lägsta kommunalskatten.
SD	Vi behöver göra upp med den underhållsskuld som under lång tid tillåtits växa fram i Danderyd. Det kan vi göra genom en effektivare styrning av förvaltning samtidigt som vi prioriterar om resurser från flumprojekt som att exempelvis plantera om träd vid Mörby centrum för 100 miljoner.
Med	Att förbättra det som fungerar mindre bra utan att förstöra det som redan fungerar väl. Starkare skola, tryggare omsorg, bättre service, varsam samhällsplanering och åtgärder som minskar störande buller och stärker boendemiljön.

7	Hur många våningar bör det maximalt vara för bebyggelse öster om Enebytorget?
M	Generellt 3 våningar. Upp till 4 våningar kan accepteras längs Enebybergsvägen om bebyggelsen trappas ned mot trädgårdsstaden.
L	4 våningar. En välbehövlig omarbetning är nu på gång.
KD	Av de fyra flerfamiljsbyggnaderna vill vi att två (den längst norr och längst söder) ska ha max 2+1 våningar, de andra två max 3+1 våningar.
C	Max 3 vån.
MP	3
S	3
SD	Vi tycker inte att det ska byggas lägenheter överhuvudtaget vid östra Enebytorget. Vi hade hellre sett att det byggs villor alternativt att området görs om till en park.
Med	Max 3 våningar, anpassat till omgivningen.

8	Tål Mörby C ytterligare förtätning?
M	Ja, i begränsad omfattning och med bibehållen grönska. Projektet Svärdet bör avsluta den centrumnära utvecklingen i nordvästlig riktning.
L	Ja. De planerade bostäder inom Kvarteret Svärdet, och någon bebyggelse väster om Golfbanevägen.
KD	Det är av största vikt att de planer som pågår ser till behov som Danderydsborna uttrycker
C	Nej!
MP	Den centrala delen av Mörby C har blivit för förtätad. Eventuell fortsatt byggnation runt centrumdelen behöver vara nedskalad och områdesanpassad.
S	Ja
SD	Nej, Mörby Centrum är redan alldeles för tätbebyggt.
Med	Max 3 våningar, anpassat till omgivningen.

9	Skall pensionärsradhusen i Enebyberg behållas, vårdas och huvudsakligen användas för just pensionärer?
M	Ja
L	Ja.
KD	Ja absolut
C	Ja!
MP	Ja
S	Ja
SD	Seniorbostäderna vid Enebytorget bör rustas upp. Vi har avsatt medel för detta och vill att kommunen tar sitt ansvar för de äldre hyresgästerna.
Med	Ja. Fler äldre ska kunna bo kvar i Danderyd.

10	Skall Nora torg stråket ges en låg bebyggelse som harmonierar med områdets kulturvärden?
M	Ja
L	Ja.
KD	Ja, ingen förtätning och fokus på småhus som harmoniserar med områdets kulturvärden.
C	Ja, låg bebyggelse.
MP	Ja
S	Ja
SD	Vi är emot planförslaget med 60–70 lägenheter vid Nora torg. Om vi får bestämma efter valet kommer inga lägenheter att byggas där.
Med	Ja. Småskalighet och områdets karaktär ska respekteras.

11	Anser Du att det sedan länge planerade vård- och omsorgsboendet i kvarteret Kabbelekan 14 (f.d. Solgården) skall fullföljas under kommande valperiod?
M	Med nybyggda vård och omsorgsboendet Brage i Djursholm samt kommande vård och omsorgsboendet vid Danderyds sjukhus finns i nuläget inget direkt behov av ytterligare vård och omsorgsboenden.
L	Nej. (Det behovet löses bättre på annat sätt.)
KD	Behöver se vilket behov som finns av ett boende, viktigt att lyssna in medborgardialog innan beslut om vad och om något ska byggas.
C	Ja!
MP	Nej, tomten är för kuperad för ett bra vård-och omsorgsboende. Bygg det på Dalen 1 i stället och gör Kabbelekan 14 till park
S	Ja
SD	Vi ser ökat behov av platser i kommunal regi. Hur behovet ska mötas måste utredas vidare. Kabbelekan bör vägas mot utbyggnad av befintliga boenden.
Med	Ja. Trygg omsorg och fler äldreplatser måste prioriteras.